

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felolós főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Biztosított az adójavaslatok sorsa

Budapest, aug. 10. Az egységespártban a földadóval kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy nem lesznek jó szolgálatot a nemzetnek azok, akik mindenkép tulságos mérséklést követelnek a kormánytól a földadó tekintetében.

Igen tekintélyes tagjai a pártnak rámutattak arra, hogy láttuk, mi az eredménye annak, ha olyan engedelményeket erőszakolnak ki a kormánytól, amelyek az egységes adózás eredményeit veszélyeztetik. Ez bizonyosodott be a Hegedüs-féle javaslatok átjavitásánál, amelyről általában azt tartják, hogy egész gazdasági helyzetünk másképp alakult volna, ha változtatás nélkül keresztül ment volna a Hegedüs-féle tervezet.

Ez óvatosságra int és az egységespárt intéző bizottságának a javaslatokkal foglalkozott ülésén pregnáns módon bebizonyosodott, hogy a nemzet teljesen átérzi az ország

talpraállítására való kötelezettségeit és erre a gazdától el a kereskedőig a legnagyobb aldozatkészségei hajlandó is. Kállay pénzügyminiszter különben az agrárius kívánásokkal szemben elment az engedékenységre legszélsőbb határáig, mert nagy súlyt helyezett arra, hogy minden körülmények közt biztosítja az államháztartás teljes rendbehozatalára feltétlenül szükséges összeget. A pénzügyminiszter olyan nagyfokú megértést tanúsított a gazdátársadalom kívánásaival szemben, hogy nem szenved ezek után semmi kétséget, miszerint az adójavaslaton a pénzügyminiszter módosításaival minden akadály nélkül keresztül fognak menni.

Erre vall az is, hogy a nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága mai ülésén általánosságban már letárgyalta a javaslatokat és el is fogadta azokat.

Az ellenzék sem gördit akadályokat

Az ellenzék nem hive ugyan a javaslatok eredeti tervezetének, ha azonban a kormány a progresszivitást keresztülviszi, nincs akadálya annak, hogy az ellenzék is támogassa a javaslatokat. A progresszivitásra való törekvés Kállayban megvan, úgy hogy az ellenzék minden valószínűség szerint nem fog akadályokat gördíteni a javaslatok elé.

A kereskedelmi miniszter a tarifameelésnél erősen tekintettel volt minden oly közzsükségleti cikk szállítási díjtételének felemelésére, amely különösen a főváros ellátása szempontjából fontosak; így például a legkisebb emelés az élelmiszerek szállítási tarifájánál történt.

Valkó kereskedelmi miniszterben különben meg van a hajlandóság arra, hogy esetleg később rendeletileg mérsékelje mindazon áruk szállítási díját, amelyeknél esetleg kútnik, hogy még a mostani csekély emelés is drágítólag hatott rájuk.

tási díját, amelyeknél esetleg kútnik, hogy még a mostani csekély emelés is drágítólag hatott rájuk.

A kereskedelmi miniszter a felemelt tarifát megküldte a közlelémezési Tanácsnak is és ma megjelent a drágasági bizottság ülésén, hogy felvilágosításokat adjon a bizottság tagjainak.

Gaál Gasztonnak az egységes pártból való kilépésével kapcsolatban egyidejűleg történt meg a házelnöki méltóságról való lemondása is. Az ügyel kapcsolatban ma Szcitovs. ky Béla alelnök kijentette, hogy megkapta Gaál Gaszton lemondó levelét a Ház elnökségéről, a levél szövegét azonban nem hajlandó nyilvánosságra hozni mindaddig, amíg a nemzetgyűlés össze nem ül, mert csak a nemzetgyűlés hivatalos az abban foglaltak elbírálására.

Gömbös válaszol Prónaynak

Prónay Pál alezredes az egyik könyvatos utján a ma reggeli lapokban nyilatkozatot tett közzé és támadásban részesíti Gömbös Gyulát, az egységes kormányzópart elnökét, a nyugatmagyarországi felkelésekkel kapcsolatban.

Prónay nyilatkozatára Gömbös Gyula ellennyilatkozattal válaszol, amelyben utal arra, hogy országos érdekből nem válaszolhat részletesen Prónay támadására, másrészt pedig végtelenül sajnálja, hogy Prónay Pál jóhiszeműségét egyesek arra használják fel, hogy a szegediek között széthuzást szítsanak.

A Prónay által említett levelet Gömbös apokrifnek nevezi. A legutóbbi nyugatmagyarországi eseményekre vonatkozólag megjegyzi, hogy nézete szerint egy nemzeti és keresztény irányt lelkiismeretesen kö-

vető kormányzat ellen senkinek sem szabad akár kalandos romantikus vágyból, akár hatalomvágyból akciót kezdeni.

A legutóbbi akcióról csak akkor szerzett tudomást, amikor egyben arról is értesült, hogy a feikelés vezetői tüntetőleg szembe akarnak helyezkedni a kormány esetleges intézkedésével. Nagyon fáj neki, hogy a letartóztatottak között barátai is voltak. Sohasem hagyja cserben barátait és Prónay Pálnak, Nyugatmagyarország akkortájt megválasztott bánjának sem akart konkurenciát csinálni, de szerinte, az ilyen hazafias munkát anonyms köpenybe burkolózza kell elvégezni.

Egyébként Prónaynak, nézete szerint, szubjektív érzelmeiktől telt kritikáját visszautasítja.

Megindult a devizaforgalom

A Jegyintézet állapította meg az árfolyamokat

Budapest, aug. 10. Kállay Tibor pénzügyminiszternél tegnap este értekezlet volt a devizaközpont ügyrendjének megvitatása végett.

A tegnap esti értekezleten elhatározták és ehhez a pénzügyminiszter is hozzájárult, hogy a *Pénzintézet Központ és a Jegyintézet már a mai napon vásárolhassanak és adhassanak el valutát a Jegyintézet által megállapított árfolyamokon.*

Ma délelőtt a jegyintézet meg is állapította a mai napra érvényes árfolyamokat a zürichi, berlini, new-yorki és bécsi paritás alapján és már a délelőtti folyamán úgy a Jegyintézetnél, mint a Pénzügyintézetnél megkezdődött a devizauzlet.

Mindkét helyen nagy tömeg gyűlt össze és *jelentékeny mennyiségű valutát vásároltak, eladás aránylag kevés történt.*

Csak azokat az értékeket vásárol-

ták és adták el, amelyeknek árfolyamát a Jegyintézet hivatalosan megállapította. Sok külföldi állampolgár, különösen svégek és dánok akartak svéd és dán koronákat eladni, minthogy azonban ezeknek nem volt árfolyamuk megállapítva, nem vásárolták meg.

Ugy a Pénzügyintézet központnál, mint a Jegyintézetnél fennakadás nélkül bonyolították le az első nap nagy forgalmát, mely déli egy órakor ért véget.

A jegyintézet által a mai napra megállapított hivatalos árfolyamot a „Hajdúföld” tőzsde rovatában közli.

Ma délelőtt a pénzügyminiszter különben tanácskozást folytatott a devizaközpont elismert tagjaival és a magánpénzügyintézetekkel és ennek következményeképp hír szerint még hat magánbankház lesz tagja a devizaközpontnak.

Az élelmiszerárak szabályozása

Szigorítani kell a büntető rendelkezéseket

Budapest, aug. 10. A drágaság tárgyalására kiküldött külön bizottság ma délelőtt fél 11 órakor az egyes számú bizottsági teremben ülést tartott, amelynek tárgya volt az élelmicikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések, bűnös spekulációk meggátlása, kapcsolatban az árdragító visszaélésekről szóló törvény alkalmazásával és az árvizsgáló bizottság szervezkedésével.

Elsőnek Heinrich Ferenc elnök szólalt fel. Előadja, hogy a legfurcsább jelenség az árak kialakulásában az, hogy a korona emelkedésével a drágaság nem csökkent, hanem még inkább emelkedett.

Haller István: Amikor a bizottság megalakult, a lakásrendeletet mint árdragító tényezőt vizsgálta. Most újból küszöbön van egy rendelkezés, amely a drágaságot és különösen az élelmiszerek árát jelentékenyen befolyásolja, ez a tarifarendelet. Ez a kérdés ide tartozik a drágasági bizottság elé.

Elnök előadja, hogy a tarifák emelését az átmeneti forgalom tette szükségessé. Jelenti, hogy a kereskedelmi miniszter meg fog jelenni az ülésen. Indítványozza a bizottság jogkörének megállapítását.

Platthy György méltatja a bizottság munkáját, amely sikeres volt nemcsak a felvilágosítás terén, hanem az intézkedések igénybevétele-nél is. Ugyancsak ez a bizottság hatott közre a legjelentékenyebben a deviza-központ felállításánál és egyéb rendszabályok életbeléptetésénél a tőzsde, az iparkamara és a TEBE részéről.

Bud János: Visszaélések jelentkeznek a gazdasági termékek és a

szükségleti cikkek minden egyes fajtájánál. Az árakat a valuta hullámzása mindig csak felfelé irányítja, ez ellen kell orvoslatot találni.

Daruváry Géza igazságügyminiszter a drágaság okát a kereskedelmi és pénzügyi viszonyok megzavarásában találja, amelyek gazdasági és pénzügyi okokra vezethetők vissza.

Biber Gyula kijelenti, hogy az utolsó rendelet elvette az árvizsgáló bizottságtól a maximálás jogát és csak tájékoztató árakat engedett meg. Az árvizsgáló bizottság a tájékoztató árak megállapítása mellett a méltányos árakon felüli árusításra szabhat ki büntetést. Ismerteti a tájékoztató árak megállapításának módját.

Az árvizsgáló bizottság nem felelhet meg, mert nem állnak rendelkezésre megtorló eszközök. Véleménye szerint a büntető rendelkezések kiegészítendő, de büntetni kellene a túl magas áron vásárlókat is.

Farkas István nem tartja elegendőnek a kormányzati intézkedéseket. A főbaj a kartellszerű szervezkedésben rejlik.

Ivány Béla kijelenti, hogy a rendelkezésre álló eszközökhöz kell nyulni a drágaság enyhítése céljából. Egyetlen mód erre a közlelémezési rendszert kiépítése. Adjuk meg a közlelémezési miniszteriumnak a módot erre, de az árvizsgáló bizottság is megoldhatja, ha ellátják a megfelelő apparátusul teendőit. Helyesli a feljelentési jutalék behozatalát. A bankok áruüzletéből az élelmiszerüzletet ki kell kapcsolni.

Wolff Károly: komolyan kell foglalkozni azokkal az egyéni ténykedéseknek a korlátozásával, amelyek

a gazdasági bajokat ma nagyban okozzák. Fontosak a büntetőjogi szankciók is. A jelen törvényes alap erre nem elégséges. Kívánja, hogy az árrágitó visszaélésekről szóló törvény revízió alá vétessék.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Legfontosabb a gyorsaság, tehát a kihágási eljárás a legjobb. A pénzbüntetéseket is fel kell emelni. A kormány egyelőre az internálást alkalmazza, de ez nem maradhat meg és más úton kell megoldani a kérdést.

Platthy György: Új törvénynevelésre van szükség. Az árrágitásban hozott ítéleteket a végbírókkel kellene közölni. Az élelmiszerek drágulása ugy akadályozható meg, ha a mezőgazdasági iparicikkek irányárát nagyon szigorúan megszabjuk. Zsúrízserien kellene bíraskodni és a vásári bíraskodást kellene feleleveníteni.

Ezután **Valkó Lajos** kereskedelmi miniszter a vasuti tarifa kérdéséről nyilatkozott. A kormány azért egyezett bele a tarifaemelésbe, mert nem akarja a vasut kiadásait bankópréssal fedezni. Különösen sehol sem olyan olcsó a tarifa mint nálunk és így a tarifakérdést a drágaság kérdésével nem lehet összefüggésbe hozni.

A bizottság elhatározta, hogy a fidesz székfoglalás után tarifakérdésre fog áttérni.

A bizottság legközelebbi ülése csütörtökön délután lesz.

Megindult az építkezés

Budapest, aug. 10. A lakásépítési miniszteri bizottság részletes tervezetét dolgozta ki az évek óta huzódó lakásügy enyhítésére, az építési problémák megoldására és ezt a tervezetet a szakemberek is elfogadhatónak mondták.

Ertésülésünk szerint az állami építkezési akció első fázisa holnap veszi kezdetét és ezek az építkezések gyors ütemben fejlődni fognak.

Tudósítónk fölkereste a lakásépítési ügyosztályt, ahol a következő felvilágosítást kapta:

— A főváros környékén az építkezések haladéktalanul megindulnak. Pestszentlőrincen már a holnapi nap folyamán kezdődik a munka és a rendelkezésünkre álló eszközök felhasználásával jelentős számú földszintes házat építünk. Minden ház mellett kis konyhaveteményes kert lesz. A Wekerle-telep kifejlesztését is terveztük. Itt már emeletesek lesznek a házak, a lakásokat pedig 2-3-4 szobára tervezzük.

Elintéződött a magyar-bolgár lakás incidens

Budapest, aug. 10. Ismeretes, hogy Szófiában több magyar család lakását a bolgár hatóságok elrekvirálták. Minthogy az ilyen módon exisztenciájukban megtámadott családok részére a lakás visszaszerzése nem volt másképpen biztosítható, a Budapestben lakó bolgárokkal szemben a magyar hatóságok kénytelenek voltak hasonló rendszabály alkalmazását figyelembe venni.

Szófiából érkezett jelentés szerint az ottani magyarok lakásügye az érdekeltek teljes megalégedésére most elintéződött. Az értesítés vétele után a magyar hatóságok azonnal intézkedtek aziránt, hogy azokat a budapesti bolgár állampolgárokat lakta lakásokat, amelyekre nézve a lefoglalást elrendelték, amit egyébként még nem foganatosítottak, a lefoglalás alól mentesítsék.

Repülőbizottságok a drágaság letörésére

Budapest, aug. 10. A drágaság letörésére a kormány a legenergiusabb intézkedésekre határozta el magát. A parlamenti 33-as permanens bizottság határozatainak végrehajtásán kívül a kormány minden lépést megtesz arra, hogy a korona múlt heti zuhanásából kifolyólag kitört pánik a korona emelkedésével kapcsolatban a közszükségleti cikkek árának lemerésével kiküszöbölődjék.

Rakovszky Iván belügyminiszter ma délután a belügyminiszteriumba ankétot hívott össze, hogy a székesfővárosi államrendőrséggel az árvizsgáló bizottsággal, valamint a székesfővárosi közüzemek vezetőivel a piac és kereskedelem terén mutatkozó indokolatlan áremelkedések ellen a rendszabályokat elrendelhesse.

A bizottság beható vita után ha-

tározatot hozott, amely szerint az élelmiszerpiac, valamint az üzletek árának ellenőrzésére detektivekből és az árvizsgáló bizottság szakértőiből repülőbizottságokat alakítanak, amelyek működésüket 48 órán belül megkezdik.

A belügyminiszter elhatározta, hogy az indokolatlan árrágitás elkövetőivel szemben, mint akik gazdasági életünkre nézve károsak, a büntetőeljáráson kívül az internálási eljárást is megindítja.

Budapest, aug. 10. A budapesti sütőiparosok testülete ma megtartott ülésén elhatározta, hogy a liszt árának mérséklése következtében a kenyérrakát a következőképpen állapítják meg:

Fél barna kenyér 88 korona helyett 84, barnakenyér 84 helyett 80, zsemlye 6 korona helyett 5-50.

Apénzügyi bizottság általánosságban elfogadta az adójavaslatokat

Budapest, aug. 10. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága ma délután **Ráday Gedeon** gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta az adójavaslatok általános vitáját.

Az általános vita folyamán elsőnek **Váczonyi Vilmos** szólalt fel, aki kifogásolta, hogy az adójavaslatok nincsenek statisztikailag kellőképpen alátámasztva. Igazságtalannak tartja, hogy a főváros és a vidéki nagyobb városok, valamint kisebb községek három külön kategóriát alkossanak a százalékolás tekintetében. A házadót túlságosan súlyosnak tartja.

Vanczák János a progresszionak az egész vonalon való behozatalát sürgeti, tehát a hozadéki adónál is. A falusi munkások nagyrésze nagy előnyben van a városi munkásokkal szemben, amennyiben ez utóbbiakra hárultak a legulsóbb fogyasztási adók és ezeket sújtja elsősorban az igen terhes forgalmi adó is. Nem érzi magát hivatottnak arra, hogy mint szocialista védelmezze a kapitalistákat, mégis üdvöskének tartandó, ha az új adókat az adózó közönség lehetőleg megnyugvással fogadná.

Biró Pál elsősorban a társadalmi összhang szempontjából tartja szükségesnek azokat a javaslatokat. Lehetetlen a hozadéki rendszerrel a jelenlegi viszonyok között szakítani.

A vita során kitűnt, hogy mindenki szívesen viseli a mások adóterhét. Nem akarja **Sándor Pált** követni azon a téren, amikor azt mondotta, hogy a földadójavaslat elégtelen.

Törvénnyel védik a koronát

A zürichi koronarontók nyomában

Budapest, aug. 10. A kormány a korona értékének védelmére és a drágasságot előmozdító titkos spekuláció lehetetlenné tételére ugyanolyan természetű törvényjavaslatot tervez, mint a minőt annak idején a társadalmi rend védelmére alkottak.

Az új törvénnyel üldözni kíván minden olyan cselekményt, amely közvetve vagy közvetlenül rontja a magyar állam hitelét, a korona vásárló erejét és a közönségnek a gazdasági rend konszolidációjába vetett hitét.

A gazdasági rend ellen vétők

Nem tartja a társadalmi összhang szempontjából szerencsésnek, ha egyik vagy másik oldalon a mobil tőke ellen a nemzetietlenség vádjával lépnek fel. Nem veszik észre, hogy nagy különbség van a személytelen tőke és azok megszemélyesítő a vállalkozók között. A tőke nem a nemzetköziség szolgálatában áll, mert legfőbb feladatának tartja, hogy tőkéjüket a nemzeti célok szolgálatába állítsák.

Megállapítja, hogy a legnehezebb viszonyok között az industrializációs folyamat igen erősen kifejlődött, nagyon sok új vállalat létesült, amelyek sok milliárd befektetést igényeltek.

A földadót illetőleg kéri a munkáslakások eddigi adómentességének fenntartását. A közkereseti társaságok megadóztatását társadalmi szempontból lényegesen enyhíteni kívánja.

A javaslatot egyébként elfogadja.

Végül **Prónay György** báró rámutatott arra, hogy a földadó látványlag kicsiny volt, de a gazdasági társadalom számára nem ez volt az igazi teher, hanem a maximális és rekvirálás. Hangsúlyozza, hogy a nagyiparnak kötelessége a kisiparnak segítségére sietni.

Ezután a bizottság az adójavaslatokat általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalásra a holnap délután 5 órakor megtartandó ülésen térnek át. Ezzel az ülés este fél 9 órakor véget ért.

manipulációjuk következtében esett a koronának.

A Kállay-csoport összes detektívjei nyomoznak az ügyben, azonban eddig semmi eredményt elérni nem tudtak. A két svájci kereskedő névét a nyomozás érdekében titokban tartják, ugyszintén a nyomozás eddigi részleteiről és annak irányáról sem adnak ki hivatalos értesítést.

Ma délben a főkapitányságon **Kállay** detektívfelügyelő megbízta a csoportjával azokat a módokat, amelyek alapján a további nyomozást vezetni fogják s a déli órákban felekereste **Kállay** Tibor pénzügyminisztert, hogy referáljon neki az ügy állásáról és direktívákat kéjen a további kutatásokra vonatkozóan.

A rendőrségről kiszivárgott hírek szerint a nyomozás idáig már megállapította, hogy a zürichi korona spekulánsok társaságával **Budapest** legelőkelőbb pénzemberei állottak összeköttetésben, akiknek utasítására temérdek fözdegyűnök intézte az adósvételeket.

A kutatásokat a legerélyesebben folytatják.

Távozik a bihari főispán

Budapestről jelentik: **Baldzsházy** Ivánt, Bihar megye főispánját a Kormányzó etől az állásától buzó szolgáltatásainak elismerése mellett saját kérelmére felmentette.

A B) listás tanítók

Budapest, aug. 10. A Tanítók Egyesületek Országos Szövetsége ma délelőtt tartotta rendkívüli ülését a **Ferenc József**-tanítóház dísztermében. A nagygyűlést **Rakos** István kir. tanácsos, igazgató-tanító nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a B. listások sérelmének reparálása a tanítószegély élet-halál kérdése.

Fehér Mihály igazgató-tanító határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a B. listára helyezett tanítónők, tanítók és óvónők kéri, hogy ügyük elintézésénél az 1868. évi XXXVIII. t. cikket alkalmazza a kormány, továbbá kényszerítse az állam az államilag segélyezett iskolafenntartókat új, megfelelő állások kreálására az államsegély megvonásának terhe mellett.

Kéri továbbá, hogy a B. lista végrehajtását függesse fel a kormány december 31-ig és ezen idő alatt történjék meg a B. lista revíziója.

A nagygyűlés több hozzászólás után határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta.

A gyűlés után **Rakos** István vezetésével mintegy 150 tagú küldöttség jelent meg a kultuszminiszternél, előterjesztve a szövetség határozati javaslatát és annak méltányos elintézését kérte.

Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a memorandumban foglaltakkal maga is foglalkozott és erről már tárgyalt előzőleg a miniszterelnökkel. Terve vette, hogy a B. listára került tanítók egy részét a felekezeti iskoláknál fogja elhelyezni, de kéri a tanítószegélyt, hogy addig, amíg ennek technikai keresztülvitele lehetséges lesz, legyen türellemmel.

A küldöttség a miniszter válaszával megnyugvással vette tudomásul.

Ujságíró-nap

A folyton emelkedő anyagdrágaság miatt a magyarországi lapvállalatok kerültek a legkritikusabb helyzetbe, mert nem bírják napról napra áthárítani terheiket a közönségre. Értelmetlen nehéz helyzetükben is mindent megtettek az ujságírókért, de ahhoz, hogy az ujságírók a válságos tél fenyegető nehézségeivel megküzdhessenek, kevés lesz az időszakként emelkedő dotáció, mert már gazdag segélyalapjukat is felmorzsolta a sok irányban igénybevett áldozatkészség.

A fővárosi ujságírók tehát elhatározták, hogy szeptember 7-én ujságírónapot rendeznek, amely segélyalapjuk kiegészítését fogja elősegíteni. Alig hogy ünnepélyük dolgában megmozdultak a fővárosi ujságírók, megmozdult a főváros közönsége is. Mindenki megéreztte és megértette, hogy a közönség érdekeinek tántoríthatatlan harcosairól van szó és valamennyi intézmény, város, testület, bankok, iparvállalatok, kereskedők, magánosok egymással versenyezve hordják össze áldozatukat a sajtó idegölő munkáját végző ujságírók segítő alapja javára.

A közönség igaz barátai, érdekeinek harcosai az ujságírók. Ezernyi szolgálatuk, mások sikereinek a gazdagítása mellett, csaknem elhagyottan, magukra utaltan szenvednek a nehéz idők viszontagságait. Azért felemelően szép most a fővárosi közönség megértő méltánylása, amellyel az érte dolgozó ujságírók segélyalapját minden tőle telhető formában támogatni és gazdagítani igyekeznek.

A 2-es honvédhuszárok ezrednapja

Debrecen honvéd huszárezrede, a volt m. kir. 2. honvédhuszárezred, amelynek egyik ezredparancsnoka gróf Tisza István volt, a mozgósítási eskütétel napjának évfordulóján: augusztus hó 24-én Debrecenben, a régi honvédhuszár laktanyában ezrednapot rendez, amelyen az ezred valamennyi volt tényleges és tartalékos tisztje részt vesz. Délelőtt 9 órakor ünnepély lesz a laktanyában, délben egy órakor diszebed az Arany Bikában. A rendező-bizottság a következő felhívást bocsátotta ki:

Régi debreceni 2-es honvédhuszárok! A volt m. kir. debreceni 2. honvédhuszárezred az elmúlt dicsőséges napok emlékére 1922. évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órai kezdettel Debrecenben, a régi honvédhuszár laktanyában ezrednapot tart, amely nagy ünnepélyen régi parancsnokaitok is mind ott lesznek.

Bajtársak! Akik még a dicsőséges és vitéz régi ezredetekhez ragaszkodtok, elvárjuk, hogy erre a napra bejöttök Debrecenbe és megmutatjátok, hogy a régi bajtársi összetartás és a vitéz kettes honvédhuszárok soha el nem muló emléke él még bennetek.

Az ezred mint ilyen ugyan feloszlott, de szelleme ma is él és mutassátok meg, hogy élni is fog. Szállás az ünnepély napján a Széchenyi-utcai régi huszárlaktanyában mindenkinek biztosítva lesz.

— Szabadságon. Arnóczky József anyakönyvvezető helyettes hat betű szabadságra ment. Szabadságát oláh megszállott területen, Nagyváradon tölti.

Nemzetközi kölcsön Ausztriának

Bécs, aug. 10. (A Hajdúföld bécsi tudósítójának telefonjelentése) Ausztria kiküldöttei Londonban új kölcsön dolgában tárgyalnak egy angol-amerikai-francia bankkonzorciummal, amely 15 millió angol fontra rugna.

A konzorcium hajlandó megadni a kölcsönt, de feltételül köti ki először is azt, hogy az osztrák bevételi források közül a három legfontosabbat: a vám- és sójövedelmet és a kincstári érdekezeti jövedelmet zálogul kössék le. Ennek, tekintettel arra, hogy az antant már felszaba-

ditotta a zálogjogot, nincs akadálya.

Azért súlyosabb a másik feltétel, melyszerint a kölcsönt a saint-germaini szerződést aláírt hatalmaknak kellene garantálniuk, mert ebben a kérdésben az antant hatalmak közt nincs meg az egyetértés.

Pénzügyi körökben meglehetősen kétellyel néznek a tárgyalások elé s mint mondják, az esetben, ha a tárgyalások nem vezetnének eredményre, az osztrák jegybankról szóló törvény életbeléptetését is elhalasztják.

A franciák kisebbségben maradtak Németországot nem lehet tönkretenni

Páris, aug. 10. A Havas ügynökség külön tudósítója jelenti Londonból:

A konferencia negyedik napja a várakozás jegyében folyt le. Lloyd George szándékairól csak az angol minisztertanács bevégezése után lehet biztos értesülést szerezni. Poincaré és De Lastayrie ma délelőtt a francia szakértőkkel tanácskoztak. Theunis folytatta a megegyezésre törekvő fáradozásait és Lloyd Georgeval értekezett.

A konferencia tagjai ma is egyöntetű komolynak tekintik a helyzetet, azonban olasz körökben az a vélemény uralkodik, hogy nem gyakorlati jelentősége lehet a jelen körülmények között egy összeveszésnek, eltekintve annak a hatásától, amelyet a francia-angol viszonyra ez gyakorolhatna.

A szövetséges hatalmak felelős vezetői egyöntetű megoldásra juttatása legfeljebb azt jelentené, hogy végeredményben a jóvátételi bizottság volna hivatva arra, hogy határozzon.

London, aug. 10. Az angol kormány ma délután rendkívüli minisztertanácsot tartott, amely teljes mértékben hozzájárult az angol meghatalmazottaknak és szakértőknek a konferencián és a bizottságban elfoglalt álláspontjukhoz.

Program szerint holnap reggel a konferencia teljes ülést fog tartani, amelyen a szakértők jelentését hivatalosan is a konferencia elé fogják terjeszteni.

A szakértői bizottság jelentése megerősíti azt, hogy a franciák kisebbségben maradtak Poincaré javaslatai tekintetében.

Mint hogy ezek a javaslatok most még teljes mértékben előtérben vannak, nem lehet szó más megol-

dásról, amíg ezeket a javaslatokat el nem intézik.

A konferencia összes tagjainál az az élénk óhaj tapasztalható, hogy valamennyien jussanak megegyezésre.

Páris, aug. 10. (Havas) A minisztertanács foglalkozott a külpolitikai helyzettel és Poincaré londoni magatartását egyhangulag helyeselte.

London, aug. 10. Lloyd George és Poincaré tanácskozása alkalmával Lloyd George kijelentette: **Nem engedem, hogy Németországot tönkretegyék!**

Poincaré így válaszolt: **Azt akarom, hogy Németország hajisa végre a versaillesi szerződést és adjon nekünk produktív zálogokat.** Theunis kísérletet tett arra, hogy közvetítsen közöttük, de mindketten ragaszkodtak felfogásukhoz.

A helyzet igen feszült, még pedig annyira, hogy a jelen pillanatban semmi remény sincs a megegyezésre.

Poincaré, aki a francia lapok jelentése szerint pénteken visszatér Párisba, állítólag nyomban egybe akarja hívni a parlamentet.

Berlin, aug. 10. Az „Intrasigeant“ azt írja, hogy mielőtt a londoni értekezlet tagjai szétmennének, előbb még foglalkozni szándékoznak Ausztria pénzügyi helyzetével.

Berlin, aug. 10. A német sajtó a londoni értekezlettel kapcsolatban utal arra, hogy eddig még minden értekezlet kopromisszummal végződött. A tárgyaló felek minden vélemény eltérés ellenére végül mégis megegyeztek abban, hogy a gazdasági kérdéseket politikailag akarták megoldani. Épen ezért most is kértelkednek benne, hogy Londonban csakugyan megoldásra kerüljön a sor.

Tolvajbanda a Nyukosz földjén Ásóval az örökösök ellen

Veszedelemes kalandban volt része három debreceni nyugdíjas katonatisztnak, akik valamennyien egyuttal a Nyukosz tagjai is.

A Nyukosz ugyanis a várostól a sámsoni dombokon parcellákat bérelt, amelyekben a Nyukosz tagjai gazdálkodtak, konyhaveteményeket, tengerit ültettek s ennek a jövedelméből pótolták csekély nyugdíjukat s igyekeztek az életet elviselhetőbbé tenni.

Az utóbbi napokban észrevették, hogy a veteményeket, krumplit, tengerit állandóan s mind vakmerőbben dézsmálják s volt olyan parcella,

amelyet teljesen letaroltak. Hogy a lopásokat megakadályozzák s a tolvajokat elfoghassák, a Nyukosz három tagja elhatározta, miszerint éjjel künn fognak örökösök ellen földön.

Egymásután két éjjel aludtak künn, de semmi gyanusát nem tapasztaltak, azon az éjjeleken lopás sem történt.

Tegnap hajnalra virradó éjjel azonban észrevették, hogy egy fiatal ember ásóval a kezében óvatosan közeledik és neki esett az egyik krumpliágyának s gyorsan ásta ki a krumplikat. A három Nyukosz tag

erre előrohant, az egyik megragadta a tolvajt a következő kiáltás kíséretében:

— Meg vagy, jó madár, innen sem lopsz többet!

A tolvaj először meghökkent a váratlan vendégek láttára, majd egy éleset füttyentett. A következő pillanatban az utról, a tengeri vetésből körülbelül 10 ember rohant elő ásóval, kapával felfegyverkezve, neki estek a három Nyukosz tagnak s ütlegekkel halmozták el őket.

Ezek a tulerő miatt kénytelenek voltak meneküléshez látni. A tolvajok ezután a kiásott krumplival meg szöktek és semmi áruló bűnjelt nem hagytak maguk után. A csendőrség és rendőrség megindította a nyomozást.

Debreceni kereskedők a kereskedelmi miniszternél

Budapest, aug. 10. A debreceni kereskedők küldöttsége érkezett ma a fővárosba és Balkányi Kálmán dr az OMKE igazgatója vezetésével Valkó Lajos kereskedelmi miniszter elé járult a délelőtti folyamán.

A debreceni kereskedők azért keresték fel a kereskedelmi minisztert, hogy védelmet kérjenek tőle a szövetkezetek túltengő állami támogatása ellen.

A debreceni kereskedők rámutattak arra, hogy ők nem félnek a szövetkezetek versenyétől, de az állami támogatás ezeknél az intézményeknél az utóbbi időben olyan mérvet öltött, hogy a kereskedőket az összeomlás veszedelme fenyegeti. A kereskedők súlyos adókat fizetnek, az államháztartás szükségleteinek tekintélyes részét viselik és ezért kérték a kormányt, hogy a jogtalan protekcionizmusnak és a túlzott állami támogatásnak az állam anyagi érdekei szempontjából is vessen véget.

Megegyeztek a csizmadiák

Ismeretes, hogy a debreceni csizmadiák segédek bérjavítási mozgalmat kezdeményeztek s eddigi fizetésüknek 60 százalékos felemelését kérték.

A békéltető tárgyalásokon a munkaadók 30, majd 40 százalékos javítást ígértek meg.

A tárgyalások folyamán fokozatos közeledés jött létre a segédek és munkaadók között. A segédek 60 százalékos javítás helyett 50 százalékkal is megelégedtek, amit a munkaadók teljesíthetőknek találtak s ezen az alapon, anélkül, hogy sztrájkra került volna a sor, békésen meg egyeztek.

Véget ért a festő sztrájk

A festőmunkások sztrájkja véget ért. A munkaadók ugyanis a békéltető tárgyaláson nem jelentek meg s a szakosztályi ülésen azt határozták, hogy addig nem tárgyalnak a segédekkel, míg fel nem veszik a munkát.

Az előljáróság iparügysztyálya értesítette a munkásokat, hogy abban az esetben, ha felveszik a munkát, hajlandó közvetíteni újabb tárgyalásokat. A segédek tegnap munkába is léptek.

Az újabb békéltető tárgyalás ma délelőtt lesz s azon biztos a megegyezés.

Az európai drágaság

Nálunk és a legyőzött Közép-európában a mostani tőzsde hausse folytán az eddig is nagy drágaság csak még jobban fokozódott. A boldog győzők álmaiban egyre jobban közelednek a békénívóhoz.

Angliában az élelmiszerárak napról-napra csökkenőben vannak. Havonta 2-3 százalék az olcsóbbodás mértéke. Az összes elsőrendű élelmiszer-cikkek indexszáma májusban 186-ról 182-re szállt le. Ez a szám 1920. novemberében 276 volt, azóta tehát 34 százalékos a csökkenés s most már elérte az 1917. év október havának indexét.

Belgiumban, Olasz és Franciaországban az áreszkedés már korántsem oly rohamos, mint a pénzügyileg rendezettebb Angliában. Az élet még mindig háromszor olyan drága, mint volt a háború előtt.

Az Egyesült Államokban a legjobb a helyzet a hadviselt államok között. Az élelmiszerárak most csak 30 százalékkal drágábbak, mint békében. Az összes letfenntartási költségek az 1914-ik évi július havi költségek másfélszeresét teszik ki.

A semlegesek valamivel jobban állanak a hadviselt államoknál. A nálunk is beállott drágaság egyre veszt erejéből. Átlag 10-20 százalék a drágaság mértéke.

E statisztikai tények azonban nem jelentik azt, hogy a győztes és semleges államokban könnyű az élet. Ugyanis az óriási valuta differenciák miatt, ami a győztes és semleges államok gyárát és mezőgazdaságát a legyőzött államok piacától szinte hermetice elzárják, ezen államokban óriási árufelhalmozódás s ennek következtében a gyártás redukálása, munkanélküliség és szociális nyomor fenyeget állandóan.

Angliában az angol font világpiaci értékelésének megfelelően súlyed és emelkedik a munkanélküliség száma. Franciaországban az állam nem tudja fizetni az inség-segélyt. A külföldi gazdasági szaklapokban oldalakon jelentik be a vállalatok fizetési képtelenségeket.

Ezzel szemben Németországban és nálunk egyre-másra alakulnak termelővállalatok, elősegítve a gazdasági konszolidációt s mind több és több munkást látnak el kenyérrrel.

A legyőzött államok gazdaságilag lassanként helyre fognak állni s a megerősödés folyamata is természetes. A külföldi jóvalutájú államokban ellenben óriási gazdasági pangás van s bár az árak csak alig magasabbak a békebeli áraknál, az ottani pénzüke és alacsony munkabérek miatt e látszólagosan alacsony árak a valóságban elviselhetetlen drágaságot jelentenek különösen a legrosszabb keresetű osztályok számára.

Az Egész Európában sőt Amerikára is kiterjedő drágaság csak oly módon apasztható, ha a nemzetközi áruforgalmat a béke éveinek terjedelmében visszaállítják. A győzőknek le kell mondaniuk a tulzott hadikárpótlások követeléséről s a legyőzötteknek hitel nyújtásával kell megadniuk annak lehetőségét, hogy pénzüke valutáris nivóját legalább a belső vásárló képesség, azaz valóságos értékük mértékéig fokozhassák.

Ugyancsak nemzetközileg kellene biztosítani a refundálás lehetőségét, mert a legyőzöttek budgetpolitikája, bármily zsenális legyen az, sohasem egyenlítheti ki a nemzetközi kereskedelem óriási akadályait.

Internáltak egy tolvaj munkakerülő

Szerdán délután az egyik rendőrszem tette érte őzv. Takács Istváné Kocsis Erzsébetet, amint a Kossuth-utcai temető mellett elterülő földeken javában lopkodta a kukoricát. Bekísérte a rendőrség központi ügyeletére.

Tegnap hallgatta ki a tolvaj aszszonyt dr. Szabó Gyula rendőrkapitány, rendőrbíró. A kihallgatás során meglepő dolgok derültek ki. Takácsné egy év óta lakik Debrecenben s azóta lopásból és koldulástól tartotta fenn magát. Sem foglalkozása, sem lakása nem volt neki, télen, hidegebb időben kapualjak alatt húzta meg magát, vagy bekérekedett éjjeli szállásra jószívű emberekhez.

A nyári napok alatt pedig az Isten szabad ege alatt aludt, hol a Nagyerdőn, ahol egész kis fészket rendezett be magának lopott tepedők-ből csészékből, lavorból, vagy pedig a tengerivetésekben, gyümölcsösökben, ahonnan azután hajnalban gazdag zsákmánnyal távozott.

A rendőrbíró közveszélyes csavargásért, munkakerülésért 30 napi elzárásra ítélte, utána pedig Zalaegerszegen fogják internálni. A lopásokért később vonják felelősségre.

Felmegyek Belitskához...

Szlávics István szakaszvezető ez év áprilisában katonai köpenyegét, amely a kincstár tulajdonát képezte, átalakította feleségének s az akarta hordani azt.

A dologra rájöttek a századnál s a köpenyt visszavették a szakaszvezetőtől. Erre Szlávics sértő szavakkal illette a század tisztjeit s többek között a következőket mondta:

— Felmegyek Belitskához Budapestre s majd ad az ti nektek. Belitska tudvalevőleg a honvédelmi miniszter.

Ezután pár nap múlva csapattestétől megszökött, de később elfogták s most a hadbíróság elé állították.

Szlávics bűnperét tegnap tárgyalta a debreczeni katonai honvéd törvényszék, szökés és zendülés büntette miatt három havi súlyos börtönrre ítélték. Az ügyész megnyugodott, a védő fellebbezett az ítélet ellen.

Magyarország külkereskedelmi forgalma

Külkereskedelmünk mérlege az 1922. év első felében sokkal kedvezőbb alakult, mint a múlt év első 6 hónapjában. E kedvezőbb alakulás elsősorban annak tudható be, hogy export áruinkból sokkal többet tudunk külföldön elhelyezni, hogy importunkat a hazai fokozottabb termelés némileg csökkentette. Részletes adatok a következők:

Behozatal
Gyapotszövetek 46.440 q, gyapjuszövetek 15.589 q, szén 3.618.662 q, nyersfa 6.092.577 q, papír és papíráru 231.810 q, pamutfonál és cérna 19.511 q, vas és vasáru 848.507 q, asványolaj 330.630 q, gépek 46.227 q, kikészített bőr 11.089 q, cipő 4.391 q, elektromos gépek és készülékek 4.723 q, összesen 10.774.067 métermáza áru 21.980 millió korona értékben.

Kivitel.
Liszt 984.984 q, élfalat 130.886 q, bor 678.666 q, gépek és készülékek 98.717 q, elektromos gépek és készülékek 17.026 q, olajok 33.516 q, toll 15.211 q, friss hús 44.812 q, szesz 27.911 q, tojás 14.151 q, nyersbőr 19.861 q, gyapju 7.628 q, összesen 2.072.769 métermáza áru 16.754 millió korona értékben.

A közel 22 milliárdos behozattal szemben kivitelünk még csupán 16,7 milliárd korona értékű áru. Külkereskedelmi mérlegünk tehát 51 milliárd korona különbséget mutat. Tavaly ez az összeg jóval magasabb volt s így a javulás határozottan szembeszökő s remélhető az is, hogy a jövő évben a most alakult iparvállalatok belföldi termelése e számot még lényegesen csökkenteni fogja.

Nagy tűz Földesen

Veszedelemes tűzvész látogatta meg vasárnap Földes községet, amely több mint fél millió korona értékű buza asztagot pusztított el.

A tűz délnél 12 órakor Ambrus Géza földesi közgazdasági takarékpénztári főkönyvelő tanyáján támadt. Földes község felett ugyanis nagy vihar vonult keresztül. A villámcsapás lesújtott Ambrus Géza buzaasztagjába s azt teljesen elpusztította.

A faluheliek azonnal a tűzvész helyére siettek s minden igyekezetük arra irányult, hogy a tűz tova terjedését megakadályozzák, ami nehéz és fáradságos munka után sikerült is.

A buzaasztag biztosítva nem volt, így a kár meghaladja a félmillió koronát.

A felvidéki miniszter

Prága, aug. 10. A felvidéki tehatalmu miniszterium a kormányváltás alkalmával szintén gazdát cserél. Micsura, az eddigi miniszter távozása nem lesz csupán formális.

Szóba került dr. Kállaynak, a felvidéki közgazdatisz vezetőségének jelöltsége, bár ehhez mindenképp Kállay hajlandósága volna szükséges, ami beavatott körök felfogása szerint erősen kétséges.

A miniszteri szék második komoly jelöltje Bella Medhod pozsonyi zsupan.

HIREK

1922 augusztus 11. (Péntek)

Prot.: Tibor. Kath.: Zuzsanna.

A Meteorológiai Intézet időjelölata: Változó, szeles, hűvösebb idő várható, helyenként esővel.

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspekción tartanak: Megváltó (Piac-utca 18), Arany Angyal (Piac-u. 50), Muraközy (Hunyady-u. 5), Magyar Korona (Péterfia u. 10), Bocskay (Cegléd-u. 22).

— Elmaradt a tanácsülés. A városi tanács tegnapi ülése a tanács-tagok elfoglaltsága miatt elmaradt.

— Angusztusban kell beszerezni az anyakönyvi kivonatot. A debreceni anyakönyvi hivatal felkéri a szülőket, hogy gyermekeiknek az iskolai beiratáshoz szükséges okmányokat, keresztlevelet stb, már aug. 10-ig folyamán szerezzék be, hogy a torlódás szeptemberben elkerülhető legyen.

— Szövőgyár Debrecenben. Érdekes iparággal lesz gazdagabb közeleken Debrecen. Dr. Hortobágyi Ernő városi előjárásági kapitány neje szövőgyárat állít fel Debrecenben Első Hortobágyi Szövőgyár címen. Az életrevaló alapításnak nagy közgazdasági jelentősége van; célja ugyanis a textil ruha, stb. neműek külföldi behozatalt, amelyek pedig a behozatal jelentős részét teszik ki feleslegessé tenni, hogy a magyarországi közönséget, közelebből Debrecen és Hajdumegye lakosságát hazai, elsőrangú, kiváló minőségű szövettel, vászonnal lássa el. A szövőgyár a legmodernebb berendezéssel indul meg, először 10 vadonatúj szövőszéket állítanak fel. A gyár kezdetben körülbelül 15-20 munkást fog foglalkoztatni, de később fokozatosan bővítik a gyár üzemi képességét. A szövőgyár a Csomorfé Meteor-mozgó helyiségében helyezkedik el és szeptember elején már üzembe is helyezik. Dr. Hortobágyiné vállalkozása szinte utórdó maga nemében. Hajdumegyében s a közeli vidéken egyetlenegy ilyen nemű gyár sincs.

— Az éneklő és beszélő múzeum. Berlinből jelentik: A berlini állami könyvtár összeállítja meg a közönség számára legújabb osztályát, az úgynevezett hangosztályt. Ez valósággal a hangok múzeumának lesz mondható, amennyiben a hangmúzeum alapítója és legnagyobb előharcosa, Doegen Vilmos tanár, nem kevesebb mint kétszázötvenöt különböző nyelvet és nyelvjárást rögzített le hangfelvételre. Ez a hangfelvétel, melynek eredetije a legfinomabb rézből van és tízezer éves élettartama, a legfinomabb rezgéseket is visszaadja azzal a hajszálnyos finomsággal gépezettel kapcsolatosan, melyet ugyancsak Doegen tanár célra feltalált. A világ majdnem minden népének beszéde és különböző nyelvjárási mellett az utókor itt megörökítve találja korunk legnagyobb embereinek hangját, beszédét a maga minden mellékzöveg nélkül mentes tisztaságában és mellékelve ott van mindjárt az illető kezeirás is, mely az elmondott beszédet írásban is lerögzíti. Így például Hindenburgnak egy beszéde, vagy például Rabindranath Tagorenak egy angol szónoklata, melynek vége egy szanszkrit nyelven elmondott idézet. Különösen gazdag a gyűjtemény különböző indiai nyelvjárásiakban, de a világ összes népeinek nyelve mellett megtalálható az illető népek zenéje is.

— Ahol az öregek miatt a gyerekeknek kell meghalni. Szombathelyen Tóth Györgyné ottani lakost a házmeester mindenáron kiakarta tenni lakásából, ez azonban igazán tudatában nem tagított. A minap azután, amikor Tóthné nem volt odahaza és a bezárt ajtó mögött csupán négy esztendő fogadott kis fia játszadozott, a házmeester be-tört a lakásba és az ártatlan kis gyermeket minden ok nélkül annyira összeverte, hogy az rövidesen belehalt sérüléseibe. A vadállati férfit a rendőrség letartóztatta.

— Eljegyzések. Szatmári József-Nagy Erzsébettel, Rózsássy Lajos-Császár Juliánával, Frank József-Henrik Mariával, Kulcsár György-Lisztes Ilonával, Katona István-Antal Juliánával bejelentették eljegyzésüket az anyakönyvi hivatalban.

— Debreczen sz. kir. város közönségi és fuvarozási vállalata (Telefon 481.) irodahelyiségét a ref. egyház bérpalotájába (Hatvan-u. 1.) ill, udvar 27. sz. alá helyezte át.

— Debreczeniek a kaposvári teniszversenyen. Szombaton es vasárnap rendezte a Kaposvári Turul sportegyesület teniszversenyét Dunántul bajnokságaért. Debreczenből Nagy László hadnagy, Tamássy Zoltán huszárhadnagy és Váradny Szabó György vesznek részt a teniszversenyen. Valamennyien a debreczeni katonatiszti lawn-tenisz kör tagjai. Augusztus 24 én kezdődik Miskolcra egy országos teniszverseny, amelyen már igen sok debreczeni teniszező fog indulni.

— Amikor a betörő gyónni akar. Mózser Sándor tabori lelkész feljelentést adott be a budapesti főkapitányságon, hogy lakásából félmillió koronát érő ékszerei eltűntek. A detektívek rögtön Ertl Ferencet, a lelkész tisztiszolgáját gyanúsították a lopással, akit be is vittek a főkapitányságra. Vallomása során a tisztiszolga elmondta, hogy csakugyan ő lopta el gazdája ékszereit. A lopás után beteget jelentett, majd befeküdt az egyik közkórházba. A kórházból levelet írt a tábori lelkésznek, melyben kérte őt, hogy látogassa meg, mert meg akar gyónni neki. Ugyanis a ravasz szolga számított arra, hogy ha meggyón gazdájának, nem jelentheti fel őt, mert a gyónás szentsége tiltja. Mózser Sándor azonban gyanút fogott és maga helyett egyik papársát küldte a tisztiszolgaéhoz. A rendőrségen, minthogy beismerő vallomást tett, letartóztatták.

— Collège de France. Ez a legérdekesebb francia tudományos intézet 1518 ban létesült mint Collège des trois langues (Három nyelv kollégiuma: latin, görög és héber nyelvek iskolája). Azóta igen nagy változáson ment át: a legkiválóbb francia tudósok és meghívott szakemberek tartanak előadásokat az emberi tudás minden ágából. Az előadásokat mindenki látogathatja, nincs beiratkozás, nincs vizsgálat, nincs képesítés. Egyes előadásokra, mint például Bergson filozófiai előadásaira özönével járnak a párisi hölgyek és sokszor feketélik az utcát, ha egy-egy kedvelt tanár tart a Collège de France-on előadást. Nagy hibája volt azonban ennek az intézetnek: nem adtak laboratóriumot, mely nélkül pedig modern tanítás nem képzelhető. A francia kormány elhatározta, hogy most kibővíti ezt a remek intézményt laboratóriumokkal. A franciák azonban szörnyen panaszkodnak, hogy a háboru előtt ez három millió frankba került volna és most 8 milliójukba kerül. A mi pénzünkben hatalmas összeg: jóval több félmilliárd koronánál, de mégis nagyon érdekes, hogy most nem kerül 3 szor annyiba, mint a háboru előtt. Nálunk nem 3-szor, hanem majdnem 200-szor annyira kerülne, mint a háboru előtt!

— Belga léggömb Vas vármegyében. Szombathelyről jelenti indóskút: Perint község határában, a mezőn dolgozó munkások megfigyelték, hogy Ausztria felől egy léggömb közeledik, amely ugyszólván lépésről lépésre alább száll, végül Perint és Sorokmajor között 9 óra tájban földet ért. Kiderült, hogy a belga légi hajósokat a gáz megritkulása kényszerítette leszállásra. A mezőn dolgozó munkások segítségére siettek a bajba jutott belga léggömbnek, amelyek két utasa volt. A léghajót szerényen vitték be Szombathelyre, ahonnan azután a legközelebbi gyorsvonattal Bécsbe szállították.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

— A német cserkészek Erdélyben. A Debrecenbe jött német cserkészek eredetileg Erdélybe is készültek, mivel azonban a budapesti román konzulátus tőlük fejéknént 2550 koronát kért a vízumért, csak harmincan folytatták útjukat Erdély felé, míg egy nagyobb csapatjuk Kecskemétre utazott, hogy onnan gyalog menjenek Baranyába, a Balaton mellékre és Budapestre. Egy kisebb csapatjuk Püspökladányon és Szolnokon at Kecskemétre és aztán szintén Budapestre gyalogol. Aug. 25. körül az összes Magyarországra jött német cserkészek számszerint 200 an Budapestben találkoznak s a Margitszigeten ütnék táborn. Megtekintik a fővárost, majd utótáborozásra Visegrádra utaznak. Ezután indulnak csak haza. Debrecenben már csak három gyengédkő német fiu van, kik augusztus 13 án vasuton igyekeznek menetelő társaikat elérni.

— Jobb Magyarországon. Villányról jelentik: Az államrendőrség a város határában öt teljesen felfegyverezett szerb katonát fogott el, akik Jugoszláviából szöktek at a magyar területre. Lefegyverzésük simán ment végbe, majd ennek megtörténte után a szerb hadfiak kijelentették, hogy nem is akarnak vizsámenni Jugoszláviába, mert — Magyarországon jobb!

— Uj tanárok. A kollégiumi főhatóság tanárválasztó küldöttsége szerdán töltötte be a református főgimnáziumban és tanítóképző intézetben megüresedett tanszékeket. A református gimnáziumi fizika-matematika tanszékre dr Vekerdő Béla hódmezővásárhelyi tanárt választották meg. A tanítóképző intézet rajztanárája G. Szabó Kálmán lett Oláh Istvánnal szemben, míg tornatanárnak Somorjai Lászlót választották meg. A megválasztottakat a debreceni egyház presbiteriuma fogja meghívni. Az uj tanárok szeptemberben már elfoglalják állásukat. G. Szabó Kálmán debreceni ember, a ref. tanítóképzőnek volt növendéke, a háboru alatt a 3. honvédgyalozredben szolgált. Somorjai László a ref. tanítóképző intézetben tanult, amelynek most tanára lett. A sport minden ágában kivált, különösen mint birkozó ért el értékes sikereket.

— Házasságkötések. Terner Béla terménykereskedő—Frenkel Erzsébettel, Szatmári Sándor kőműves—Márton Zsuzsánnával, Botos András nyugalmazott rendőrbiztos—Kallai Juliánnával, Varga Sándor kocsis—Koroknai Juliánnával, Pethe László pincér—D. Nagy Zsófiával, Solymos Béla pénzügyi tiszviselő—Kovács Margittal házasságot kötöttek.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

**A DEBRECENI
KÖNYVNYOMDÁSZOK
TÁNCSTÉLYE
AUGUSZTUS 13-AN AZ
„ARANYBIKA”
disztermében. Kezdeté 8 ó.**

Táncstélyre belépődij 50 K és vigalmi.	Délelőtt 10 órakor diszközgyűlés.	Táncstélyre belépődij 50 K és vigalmi.
---	--------------------------------------	---

— A gyermekmenhely tolvaj dadái. A gyermekmenhely igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen Nyíri Ilona 24 éves és Horváth Julianna 27 éves intézeti dajkák ellen, akik a gyermekmenhelyből elloptak 15—20 ezer korona értékű fehérneműt és azután megszöktek. Nyíri Ilona meglapta a menhely gépirónóját, Malsá Piroskát is 5 ezer korona értékű ruhanemű erejéig, amit a szekrényéből emelt el. A rendőrség tegnap a nagyállomáson elfogta a két tolvaj dadát, amint épen el akartak utazni a lopott holmival. Mindkettőjüket letartóztatták. Az elloptott holmik hiánytalanul megkerültek.

— Egy ember a ki kétszer halt meg. A „Manchester Guardian” írja: A southwarki kórházban a napokban operáltak meg George Ernest Wilson. Az operációt a 19 éves fiatalember nem bírta ki, elgyengült és mint hivatalosan megállapították, a szíve teljesen megszűnt dobogni. Az orvosok ekkor egy végső mentőeszközhöz fordultak: mesterséges lélegzést alkalmaztak, folyították a fiatalember testét és a szívet masszírozni kezdték. Körülbelül 50 pernyi masszírozás után a szív működni kezdett, a „halott” föléledt, azonban a halál 14 óra mulva újból és most már véglegesen beállott. A kiállított halotti bizonyítvány szerint G. E. Wilson halála baleset folytán következett be.

— Megnyílt a zsidó kommunista egyetem Moszkvában. Az uj kommunista egyetem most nyílt meg Szovjetország fővárosában. Az egyetem célja, amint a hivatalos prospectus mondja: 600 azziai ifju kiképzése a kommunizmus szellemében. Az egyetemre eddig 13 nemzet ifjuságát hívták meg és igényeik kielégítésére lett, litván, német, lengyel, román és zsidó fakultásokat szerveztek meg. A beiratkozott 352 hallgató letelepülési helyének dacára is legnagyobb részben zsidó faj. A kilenc hónapig tartó egyetemi esztendő alatt a materializmus, a forradalom, a szovjet köztársaság és a proletárdiktatura tárgyait adják elő a katedrakon. Külön előadási tárgyként szerepel a kommunizmus vallása is. Az egyetemi hallgatók ingyen ellátásban részesülnek. Főleg ez utóbbi körülmény biztosítja az uj főiskola látogatottságát.

— Megkezdődött a vadászat. Augusztus 1-től kezdve ismét megindultak a vadászatok. Tizenötökétől kezdve a nyulak is puskacsó elé kerülnek. Itt tehát a vadászok szezonja, azonban a vadállomány még mindig csekély, tekintve a forradalmi állapotokat, amikor sok vad elpusztult. Nem nagyon remélhető, hogy a fűj, fogoly és nyulpecsenye hívei igen dúslakodjanak, mert az árak előreláthatólag igen magasak lesznek.

— A Wessprémy-család gyásza. A Wessprémy-családot súlyos csapas érte: Wessprémy István életének 36 évében 14 évi súlyos szenvedés után augusztus 8-án meghalt. Temetése tegnap délután 5 órakor volt a Kossuth-utcai templomban megtartott gyászszertartás után.

— Lezuhant tíz méter magasságból. Megirta a Hajdúföld, hogy Siréol Lukács 43 éves, Dobozi-utcaán lakó vagongyári munkás, géplakatos munkaközben lezuhant egy tíz méter magas állványról. Ugyanis egy csapszabályozó gépen dolgozott, mikor hirtelen megszédült s lezuhant. Zuhanas közben először egy vasgerendára esett, majd onnan újabb lendületet k pva az esztergaműhely padozatán terült el véresen, eszméletlenül. Jobb lába eltört, azonkívül belső sérüléseket szenvedett. Az egyetemi külső klinikai telepen ápolják.

— Az év végével megszűnik a sajátcélu dohánytermés. A kormány a kivételes hatalom alapján kibocsátott rendeletek legnagyobb részét tudvalevőleg hatályon kívül helyezte. Ilyenek voltak a legutóbbi években a sajátcélu dohánytermelést engedélyező rendeletek, melyek azonban, minthogy ugysis csak egy-egy évre szóltak, automatikusan minden év végén megszűntek. A jelen 1922. évi sajátcélu dohánytermelésre vonatkozó rendeletet ideiglenesen a további rendelkezésig érvényben marad ugyan, de bizonyosra vehető, hogy ennek a rendeletnek az év végén történendő beszüntetésekor egyuttal a sajátcélu dohánytermelésnek az 1923. évtől kezdődő teljes megtiltása is bekövetkezik. Ettől az intézkedéstől, ha azt megfelelő beváltási áremelés is kifogja egészíteni, általában a kincstári dohánytermelés nagymértékű fellendülését várják az illetékes körök, mert azt tartják, hogy eddig a sajátcélu dohánytermelés és az ezzel kapcsolatban kifejlődött dohánycsempészség volt a kerékkötője a kincstári dohánytermelés fejlődésének.

— A testnevelési törvény végrehajtása. A testnevelési törvény végrehajtási tervezetét előkészítő bizottság Karafiáth Jenő nyugalmazott államtitkár elnöklésével ülést tartott, amelyen tárgyalták az általános testnevelési tanács iskolai osztályának a testnevelésről szóló 1921. LIII tc. fokozatos végrehajtására vonatkozó javaslatát. A javaslatot, melyet tárgyalásra Demény Károly államtitkár és Kmetykó János titkár nagy szakavatottsággal készítettek elő, Zuber Ferenc előadása alapján többek hozzászólása után általánosságban elfogadták. Itt említjük meg azt, hogy Demény Károly államtitkár nemzetvédelmi adó kivetésére memorandumot dolgozott ki, melyet az általános testnevelési tanács küldöttség útján fog a miniszterelnöknek és a szakminiszternek átnyújtani.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

— Halálozások. Pető Ilona ref. 5 hónapos, Ogrines Ágnes izr. 23 napos, Nagy Róza r. kath. 19 éves, Kolozsvari Mária ref. 9 éves, Bordán Mária r. kath. 12 hónapos, dr Sörös László ügyvédjelölt ref. 32 éves, Hajdu József ref. 2 éves, Dankó Imre r. kath. 11 hónapos, Bagdi Károlyné Kocsis Zsuzsánna ref. 44 éves, Horovitz Anna izr. 10 hónapos, Bereczki János ref. 11 hónapos.

— Művészi olajfestményekből állandó kiállítás, olcsó árak Antalfy József könyvkereskedésében.

Hadröa Nemzeti Szövetség
cipész műhelyét felszereléssel együtt
rokkant cipész mesternek bérbé
adja. Szent Anna-u. 12. szám.

A gondolkodás pihenetése.
Gueniot doktor az orvosok francia
akadémiáján tartott értekezésében
előadta, hogy megvalósítja a szel-
lemnek tökéletes egészségi állapó-
tát azzal, hogy megadja neki a le-
hetőséget arra, hogy semmire se
gondoljon (de ne penser a rien.) Ez
a pihenés vagy értelmi álom már
eddig is több személynek volt az
adományára és hivatkozik e részben
nagy szellemekre, mint aminő volt
Dumas Sándor; másoknál, akiknek
agya mindig munkában van, az a
tehetség, hogy semmire se gondol-
jon nem szerezhető meg másképpen,
mint bizonyos sportgyakorlatok tel-
jesítése által. A jelzett orvosszert
könnyű követni, nem kerül semmibe
megpróbálni. Az idegrendszer mai
megrongált állapotában nagy szük-
ség van mindarra, ami azt erősíti és
gyógyítja. A hadi zaj felzaklatta
azokat, a félelem és nyomor fel-
emésztette, úgy hogy ma már kevés
kell hozzá, hogy bíró képességét el-
veszítse. A túlhalmozott munka an-
nál jobban örli azt, jogos és indo-
kolt tehát olyan megoldás, amikor
lehetjük rövid időre a gondot s
nem kellene semmire se vesztegetni
agymunkát. De ez a legtöbbnél ne-
hezen kivihető. Olyan vígan keve-
sen vannak, akik azt mondják: huzd
rá, cigány, ne gondoldj a gonddal.
Inkább az a baj, hogy mindig azon
kell vesződnünk, hogyan bírjuk ki
a drágaságot. Hiába, erről sohase
lehet megfeledezni, erre kellene
először gyógymód, azután minden
kevésbé volna beteg.

Hadirokkantak, özvegyek, vagy
azoknak 14 éven felüli gyermekei
könnyebb és jól jövedelmező fog-
lalkozást nyerhetnek. Jelentkezés a
hadigondozóban (Szent Anna-u. 12.)

**Őszi és téli divattalpokból leg-
nagyobb választék** Antalffy könyv-
kereskedésben.

Színház

Színház és mozgászínházak közleményei:
Cirkusz akrobata. Cirkusz film.
Albertini-csoport játékaival szenzáció-
san izgalmas produkciók. Péntektől
vasárnapig az Urániában.

Repülő lovas (fel a kezekkel)
a legszenzációsabb Pathé kalandor-
történet szombaton az Apollóban.

SPORT

**Tisza-északi kerületi bajnoki
uszóverseny** szombaton délután lesz
a DKASE rendezésében a Margit-
fürdő uszodájában öt órai kezdettel.
Minden számban erős küzdelem vár-
ható. A száz méteres mellúszásban
a múlt évi bajnok Jost Jenő (DEAC)
—Kepics Mihály (DKASE), Kovács
Lajos (DKASE), Weichinger (DKASE)
között folyik küzdelem. A száz mé-
teres gyorsúszás Híver S. (DKASE),
Aczél S. (DKASE) és dr. Los T.
(DEAC) között. A hátúszás a bajnok
Jost Ferenc (DEAC), Kepics M.
(DKASE), Singer és Kostya között
fog eldőlni. A négyszáz méteren in-
dul Kellner, Kovács, Weichinger és
dr. Los. Ezekon kívül az országos
nyílt számban a fővárosi és szá-
mos vidéki egyesület indul és pe-
dig: MAF, MAC, Beac, FTC, MUE
stb. Vidéki egyesületek: Szeged,
Nyiregyháza, Miskolc, Eger, a leg-
jobb versenyzőikkel.

A tőzsde

Magyar korona: 36.

A mai tőzsde tartózkodó hangulatban
indult. Az összes piacokon sok eladó je-
lentkezett és ennek következtében a jobb
papírok sem tudták nyitási nivójukat meg-
tartani. A tőzsdeidő későbbi folyamán va-
lamivel kedvezőbb hangulat kerekedett
felül.

Értékpapírok

Magyar hitel 3850, Osztrák hitel 900,
Angol-Magyar 840, Leszámitoló bank 990,
Magyar-Olasz 340, Jelz hitelbank 295,
Eszaki bank 880, Saigó 21500, Rimamurányi
7550, Köznai 2250, Déli vasút 4700, Al-
talanos 29300, Keresk. bank 11000, Alta-
lanos takaréki 2025, Pesti hazai 32000,
Borsod-miskolci 6800, Concordia 3950,
Budapesti gőz. 10200, Gizella 3800, Hun-
gária 7800, Viktória 16500, Beocsíni 17000,
Kobó 21000, Általános közszén 49000, Uriká-
nyi 32000, Adria 22000, Atlantic 3175, Le-
vante 26500, Trust 3900, Ganz-Danubius
20000, Ganz villamos 38500, Lipták 1260,
Magy. acél 5000, Schlick 2050, Wörner
1075, Brassói 9400, Izzó 15000, Spódium
2250, Hazai faterm. 3900, Kloudi 6500,
Erdő 850, Nasci 19500, Neuschl Licht.
600, Orsz. fa 1400, Telefon 8000.

Valuták és devizák.

Ma délelőtt 11 óra után függesztették
ki először a tőzsdén a valuták és devizák
hivatalos árfolyamlapját, amely a követ-
kező:

Budapest, augusztus 10.

*Márka: vétel 168, eladás 171. Hollandi
forint: vétel 561'60, eladás 570'05. Dollár
vétel 1443, eladás 1466. Angol font: vétel
6459, eladás 6557. Párisi frank: vétel
115'75, eladás 117'55. Lira: vétel 65'45,
eladás 66'50. Cseh korona: vétel 35'70,
eladás 36'26. Jugoszláv korona: vétel
4'32 és fél, eladás 4'40. Dinár: vétel 17'30,
eladás 17'60. Lei: vétel 12'94, eladás 13'05.
Lengyel márka: vétel 0'20 és fél, eladás
0'21. Svájci frank: vétel 27'500, eladás
28'000.

Zürichi zárlat

Berlin 61'00 Holland 203'70, Newyork
52625, London 2343, Páris 4185, Milánó
2380'00, Brüsszel —, Prága 13'00, — Buda-
pest 36, Zagráb 157'50, Bukarest —
Varso 7'50, Bécs 001'00, Osztrák lebeljeg-
zett 0012'12.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszaví-
déli 6250—00, egyéb 6200—250, 79 kg.
tiszavídekli 6300—6350, egyéb 6250—300,
új rozs 4400—500, takarmány árpa új őszi
5500—800, ő zab 5600—900, tengeri 7000,
repece 115—125, Korpa 3600—3800.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 453 sertés, ér-
kezett 306 sertés, eladatott 201 sertés.
Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 320—342,
könnyű 170—318.
Zártvásári maradvány 386 érkezett és
11 südő, érkezett 125 sertés, eladatott
31 sertés.
Fiatal könnyű 280—325 ig.

Dollárt, ARANY, EZÖST
pénzt, más tengeri
pénzt legdrágab-
ban vesz
Simon Bankroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegenhírfizetések legolcsóbban. T. 903.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb
mennyiségben kapható
Piac-u. 59.

Nehéz az élet,

jó ruhába járn gondot ad,
olesón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenével szemben)

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Laphihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

86 525—1922. számhoz.
XI—b. ügyosztály.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir.
miniszterium kezelése alatt levő, a
magyar vallásalap tulajdonát képező,
Hajdu vármegye, Püspökladány köz-
ség határában fekvő u. n. szentágo-
tazugi 397 hold 1500—1600 négy-
szögöles legelőbirtoknak 1922. évi
november hó 1-től 1929. évi októ-
ber hó 31-ig terjedő 7 évre leendő
haszonbérbeadás iránt a nevezett
miniszterium XI—b. ügyosztályában
(V., Szalay-utca 10—14. sz. II. em.
13. sz.) 1922. évi augusztus hó 16-án
déli 12 órakor versenytárgyalás fog
tartatni.

A zárt ajánlatok nyilvános felbon-
tásánál az érdekeltek jelen lehet-
nek.

A részletes versenytárgyalási és
haszonbérleti feltételek a vallás- és
közoktatásügyi m. kir. miniszterium
XI—b. ügyosztályában (V., Szalay-
utca 10—14. sz. II. em. 7. sz.) és a
püspökladányi kir. közalapítványi
felügyelőségél betekintethetők.

Budapest, 1922. év július havában.

A vallás- és közoktatásügyi
m. kir. miniszterium.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15,
aztán szavanként 1'50,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szóig 20 korona.

Kackajuhokat

tartó gazdák részére eladó
FRIZKOSOK. Érdeklődni
lehet: Hatvan-u. 27. szám.

Eladó

egy kétszemélyes borbély
berendezés teljes felszere-
léssel. Értekezni lehet Si-
monffy-u. 37. szám.

Forgács István

műorás
Bádages-u.

Csizma

40 es alig használt eladó.
Darabos-u. 44. 5. ajtó.

Falura

magányos idős ur mellé
háziéteendő végzésére ki-
sebb igényű egyedül idő-
sebb nőt szerény feltéte-
lek mellett keresek, ki
felolvasni tudna. Felvilá-
gosítás Jókay-utca 28.

Cipő

44 es tiszta új eladó
Darabos 44.

Középiskolai

tanulók teljes ellátással az
iskolai évre két leányt és
fiút elfogad. Teleky-u. 6.
Utcai lakás.

2 ajtó

tokkal, ablak, t-karékittu-
hely eladó Széchenyi-u.
28. Tisztviselőtelep d. u.
3—5 között.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1305.

Értesítés.

A hatósági kenyér ára folyó hó
13-tól kezdődőleg kilogrammonként
16 koronában állapított meg.
Debreczen 1922 augusztus 10.

ZÖLD, tanácsnok

Makot, borsót, lencsét, olajos magvakat

olajat, kölest és mindennemű mezőgaz-
dasági terményt legelőnyösebben vá-
sárol minden mennyiségben

GOLDSTEIN NÁNDOR
termény, olaj és gyarmatárú nagykereskedő
Debreczen. Arany J.-u. 2. Telefon 10-07.

Eladó Karcagyon

Szécsényi sugár-ut 2045. h. szám
alatt egy fűszer üzlet teljes beren-
dezése állványok, pultok és mérleget
üzletajtó és kirakattal együtt.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél, száraz tűzifa, porosz
lemez
azonnali szállításra beszerezhető:

BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3—c. Telefon 785.

A nagyvásár alkalmával 13—14-én I vagon szép karlsbadi

Porcellán

lesz a Nyugati soron ol-
csón elárusítva.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“ Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés
: Zsákkölcsönzés :

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.